

Samenvatting

De gemeente stelt de 'Beleidsregels aanvraagproces 'Eerder Aanvragen' transportcapaciteit Maastricht 2026' vast. Met deze beleidsregels legt de gemeente vast hoe projecten worden beoordeeld, gerangschikt en voorgedragen voor het aanvragen van prioriteit op het elektriciteitsnet in situaties waarin sprake is van netcongestie. Het kader bevat transparante, objectieve en niet-discriminerende criteria voor de verdeling van de gemeentelijke indieningsposities en geeft uitvoering aan de gemeentelijke rol zoals deze is vastgelegd in de Systeemcode Elektriciteit 2026. Daarnaast biedt het kader duidelijkheid over de rolverdeling tussen projectontwikkelaars, gemeente en systeembeheerder en wordt de juridische positie van de gemeente als aanvrager van transportcapaciteit versterkt.

1. Beslispunten

1. Beleidsregels aanvraagproces 'Eerder Aanvragen' transportcapaciteit Maastricht 2026' vast te stellen.
2. Mandaat en volmacht te verlenen aan de Teammanager Energie om de machtiging zoals bedoeld in artikel 15 van de Beleidsregels 'Eerder Aanvragen' transportcapaciteit Maastricht 2026 aan te gaan en te ondertekenen.
3. Machtiging verlenen aan de Teammanager Energie tot het indienen van de volgordelijst 'Eerder aanvragen transportcapaciteit Maastricht 2026' bij de systeembeheerder.
4. De volgordelijst 'Eerder aanvragen transportcapaciteit Maastricht 2026' vast te stellen.

Besluit Burgemeester en wethouders d.d. 22 september 2026:

Conform.

2. Aanleiding

Er is sprake van netcongestie: nieuwe elektriciteitsaansluitingen of verzwaringen van aansluitingen zijn niet altijd direct mogelijk. De gevolgen hiervan raken steeds vaker maatschappelijke opgaven, zoals realisatie van woningbouw en andere voorzieningen, verduurzaming en aardgasvrij kunnen worden van de bestaande bouw, en het mogelijk maken van economische ontwikkelingen door bedrijven en industrie.

Om schaarse netcapaciteit op een maatschappelijk verantwoorde wijze te kunnen verdelen heeft de Autoriteit Consument en Markt (ACM) in de Systeemcode Elektriciteit 2026 regels vastgesteld voor maatschappelijke prioritering en de werkwijze 'Eerder Aanvragen'. Hierdoor kunnen gemeenten in congestiegebieden onder voorwaarden prioriteringsverzoeken en transportverzoeken indienen voor woningbouwprojecten en onderwijshuisvesting voordat individuele aansluitaanvragen worden ingediend.

De gemeente Maastricht krijgt daarbij een nieuwe rol als aanvrager van prioriteit en transportcapaciteit. Deze rol brengt verantwoordelijkheden en aansprakelijkheidsrisico's met zich mee. Daarom is het noodzakelijk vooraf transparante, objectieve en niet-discriminerende beleidsregels vast te stellen voor de beoordeling en rangschikking van projecten.

Voor de eerste indieningsmogelijkheid binnen de werkwijze 'Eerder Aanvragen' moet de gemeente op korte termijn beschikken over een transparante en objectieve werkwijze voor de beoordeling en rangschikking van projecten. Indien de gemeente niet tijdig een beoordelings- en rangschikkingssystematiek vaststelt, bestaat het risico dat Maastrichtse woningbouw- en onderwijshuisvestingsprojecten niet in de eerste indieningsronde kunnen worden meegenomen of pas op een later moment kunnen worden ingediend. Dit kan gevolgen hebben voor hun positie op de wachtlijst en voor de voortgang van deze projecten.

De gemeente staat daarbij voor het dilemma dat zij enerzijds tijdig moet handelen om Maastrichtse projecten te kunnen indienen en anderzijds een zorgvuldige, objectieve en juridisch houdbare keuze moet maken tussen projecten die ieder een maatschappelijk belang vertegenwoordigen. Met de voorliggende beleidsregels wordt binnen de beperkte gemeentelijke rol sturing aangebracht door naast projectrijpheid en netbewust bouwen ook vooraf bepaalde gemeentelijke beleids- en uitvoeringsprioriteiten mee te wegen. Deze gemeentelijke criteria worden voor alle projecten op gelijke wijze toegepast en zijn gebaseerd op vastgesteld gemeentelijk beleid en eerdere bestuurlijke besluitvorming.

3. Beoogd effect

Met vaststelling van de beleidsregels wordt beoogd:

- een transparante toepassing van de gemeentelijke rol binnen de werkwijze Eerder Aanvragen te realiseren;
- een objectieve, navolgbare en juridisch houdbare rangschikking van projecten mogelijk te maken;
- gelijke behandeling van gemeentelijke projecten en projectontwikkelaars te borgen;
- Hiermee wordt beoogd woningbouw – en onderwijshuisvestingsprojecten ondanks netcongestie zo voortvarend mogelijk te faciliteren;
- de juridische en financiële risico's voor de gemeente als aanvrager van transportcapaciteit te beperken.

Dit voorstel heeft een relatie met meerdere Sustainable Development Goals (SDG's), zoals opgenomen in de programmabegroting van de gemeente Maastricht. Het toetsingskader draagt bij aan een zorgvuldige en eerlijke verdeling van schaarse netcapaciteit voor maatschappelijke projecten en ondersteunt daarmee meerdere gemeentelijke opgaven.

Dit voorstel draagt bij aan SDG 7 (Duurzame energie), SDG 9 (Industrie, innovatie en infrastructuur), SDG 11 (Duurzame steden en gemeenschappen), SDG 13 (Klimaatactie) en SDG 17 (Partnerschappen voor de doelstellingen)

4. Argumenten

1.1 Vaststelling van beleidsregels zorgt voor een transparante en juridisch houdbare werkwijze

De gemeente dient als aanvrager van prioriteringsverzoeken projecten objectief en niet-discriminair te beoordelen. Door vooraf beleidsregels vast te stellen wordt duidelijk hoe projecten worden beoordeeld en gerangschikt. Hiermee wordt aangesloten bij de algemene beginselen van behoorlijk bestuur en de Didam-jurisprudentie

1.2 De beleidsregels geven uitvoering aan nieuwe landelijke regelgeving

De Systeemcode Elektriciteit 2026 kent gemeenten een formele rol toe bij het eerder aanvragen van prioriteit en transportcapaciteit voor woningbouw en onderwijshuisvesting. De beleidsregels werken deze rol lokaal uit en maken toepassing in de praktijk mogelijk.

1.3 Het kader zorgt voor een objectieve rangschikking van projecten

Projecten worden beoordeeld aan de hand van vooraf vastgelegde criteria, waaronder projectrijpheid, gemeentelijke beleids- en uitvoeringsprioriteit, netbewust bouwen en de verwachte opleverdatum van de aansluiting. Hierdoor wordt de schaarse indieningsruimte op een uitlegbare manier verdeeld.

1.4 De beleidsregels verduidelijken de rolverdeling tussen gemeente en systeembeheerder

De gemeente bepaalt uitsluitend welke projecten op basis van objectieve criteria worden voorgedragen. De bevoegdheid om prioriteit en transportcapaciteit toe te kennen blijft berusten bij de systeembeheerder. Hiermee worden verwachtingen van projectontwikkelaars beter gemanaged. Deze regeling staat los van de uiteindelijke beoordeling van maatschappelijke prioritering en transportcapaciteit door de netbeheerder.

2.1 Efficiënte en doelmatige uitvoering van het aanvraagproces

Voor de uitvoering van de beleidsregels dient de gemeente namens projectontwikkelaars prioriterings- en transportverzoeken in bij de systeembeheerder. Hiervoor wordt gebruikgemaakt van een gestandaardiseerde machtiging, waarin bevoegdheden, verantwoordelijkheden en de financiële en juridische risicoverdeling zijn vastgelegd. Deze machtiging is afgestemd met Paulussen Advocaten. De bevoegdheid tot het aangaan en ondertekenen van deze machtiging wordt middels een mandaat en volmacht aan de Teammanager Energie gegeven.

3.1 Efficiënte en doelmatige uitvoering van het indieningsproces

De gemeente kan de prioriteitenlijst gefaseerd vanaf 1 oktober 2026 via een door de systeembeheerder beschikbaar gesteld portal op mijnaansluiting.nl bij de systeembeheerder indienen. De teammanager Energie wordt gemachtigd tot de indiening van de prioriteitenlijst bij de systeembeheerder.

4.1 Integrale en transparante volgordelijst ten behoeve van 'eerder aanvragen'

Door de volgordelijst door het college te laten vaststellen en via de gemeentelijke website en overheid.nl te publiceren garandeert de gemeente de transparantie en controleerbaarheid voor derden/projectontwikkelaars.

5. Kanttekeningen of risico's

1.1 Beschikbare netcapaciteit blijft schaars

Ook na vaststelling van de beleidsregels blijft het beschikbare vermogen schaars. Op dit moment bestaat geen zekerheid over de hoeveelheid transportcapaciteit die beschikbaar komt, de verdeling daarvan over de verschillende netstations en het aantal projecten dat uiteindelijk capaciteit kan krijgen. De gemeentelijke rangschikking bepaalt uitsluitend de

volgorde waarin projecten door de gemeente worden voorgedragen. Plaatsing op de volgordelijst geeft geen garantie op maatschappelijke prioriteit, transportcapaciteit, een aansluiting of een bepaalde aansluitdatum. De uiteindelijke beoordeling en toekenning blijven bij de systeembeheerder. De regeling vormt daarmee geen oplossing voor netcongestie, maar een transparante methode om de beschikbare gemeentelijke indieningsruimte te verdelen.

1.2 Projectontwikkelaars kunnen het oneens zijn met de rangschikking

Bij schaarste ontstaat een belang bij een hogere positie op de volgordelijst. De beleidsregels beperken dit risico door objectieve beoordelingscriteria, transparante motivering. In de beleidsregels is geen geschillenregeling opgenomen. Zonder geschillenregeling heeft de gemeente op basis van de beleidsregels geen mogelijkheid om de volgordelijst vóór indiening bij de systeembeheerder aan te passen dan wel fouten te corrigeren, ook niet als er onverhoopt een evidente fout wordt gemaakt. Daarenboven worden projectontwikkelaars zonder geschillenregeling genoodzaakt om hun klacht over de selectieprocedure/volgordelijst direct voor te leggen aan de (voorzieningen)rechter. Echter, de gang naar de (voorzieningen)rechter staat hoe dan ook open en de gemeente staat in nauw contact met de projectontwikkelaars om dit risico te mitigeren. De gemeente heeft projectontwikkelaars vanaf 17 augustus de kans gegeven om via de gemeentelijke website projecten aan te melden en communiceert de rangordebepaling open en transparant.

Daarnaast bepaalt de systeembeheerder of een project (met prioriteit) een aansluiting krijgt en is afhankelijk van vele variabelen per netstation.

1.3 De uitvoering leidt tot extra werkbelasting

De beoordeling van projectdossiers, het opstellen van bestuursverklaringen en de afstemming met projectontwikkelaars en netbeheerder vragen capaciteit van het team Energie. Hiervoor is vooralsnog formatie beschikbaar binnen het programma energie- en warmtetransitie.

1.4 Wijzigingen in landelijke regelgeving kunnen aanpassing noodzakelijk maken.

De Systeemcode Elektriciteit en landelijke afspraken rondom netcongestie zijn in ontwikkeling. Hierdoor kan actualisatie van de beleidsregels in de toekomst noodzakelijk zijn.

5. Financiële gevolgen

De uitvoering vraagt inzet van capaciteit van het team Energie.

De bijbehorende personeelskosten worden gedekt uit het programma energie- en warmtetransitie.

Specifiek betreft dit de CDOKE (Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid) middelen.

De gemeente treedt binnen de regeling Eerder Aanvragen op als aanvrager van prioriterings- en transportverzoeken richting de systeembeheerder. Om de financiële en juridische risico's voor de gemeente te beperken, sluit de projectontwikkelaar vooraf een overeenkomst met de gemeente. Hierin wordt vastgelegd dat alle projectgebonden kosten, waaronder kosten voor aanvragen, reserveringen, aansluitingen, aanbetalen en eventuele voorfinanciering, volledig voor rekening van de projectontwikkelaar komen.

Daarnaast wordt in de overeenkomst geregeld dat de projectontwikkelaar de gemeente vrijwaart voor aanspraken die voortvloeien uit de behandeling of uitkomst van een aanvraag. De gemeente kan niet aansprakelijk worden gesteld indien een prioriterings- of transportverzoek door de systeembeheerder wordt afgewezen, niet wordt gehonoreerd of vertraging oploopt. De bevoegdheid tot het toekennen van prioriteit en transportcapaciteit berust uitsluitend bij de systeembeheerder.

De juridische uitwerking van deze afspraken, waaronder de bevoegdheidsverlening aan de gemeente, de kostenverdeling en de vrijwaring van aansprakelijkheid, is afgestemd met Paulussen Advocaten.

6. Vervolgtraject besluitvorming, uitvoering en evaluatie

Na vaststelling worden de beleidsregels gepubliceerd en in werking gesteld.

Voor projecten kunnen verzoeken ingediend worden voor plaatsing op de volgordelijst. Deze verzoeken worden beoordeeld door het team Energie op basis van de vastgestelde criteria.

Het proces omvat twee stappen: (1) aanmelding van een project bij de systeembeheerder ten behoeve van plaatsing op de wachtlijst voor transportcapaciteit en (2) het verzamelen en aanleveren van de benodigde onderbouwing voor maatschappelijke prioritering, conform het op 25 mei 2026 vastgestelde toetsingskader en de daarbij behorende bestuursverklaring. De volgordelijst voor eerder aanvragen per 1 oktober 2026 wordt op 22 september 2026 ter besluitvorming voorgelegd aan het college.

De werking van de beleidsregels wordt periodiek geëvalueerd en waar nodig aangepast aan wijzigingen in wet- en regelgeving, de Systeemcode Elektriciteit of regionale afspraken.

De gemeente blijft zich daarnaast via overleg binnen RES Zuid-Limburg, met systeembeheerder Enexis en Provincie Limburg inzetten voor structurele uitbreiding van netcapaciteit.

7. Communicatie

Interne communicatie

Na vaststelling worden betrokken afdelingen geïnformeerd over de beleidsregels, de beoordelingscriteria en de rolverdeling binnen het proces. Gemeentelijke projecten worden op dezelfde wijze beoordeeld als projecten van overige projectontwikkelaars.

Externe communicatie

De beleidsregels worden gepubliceerd via de gemeentelijke website. Op de website wordt uitgelegd welke projecten in aanmerking kunnen komen, hoe een verzoek kan worden ingediend en welke documenten vereist zijn. Tevens wordt toegelicht dat de gemeente uitsluitend projecten voordraagt en niet beslist over de uiteindelijke toekenning van transportcapaciteit. Die bevoegdheid ligt bij de systeembeheerder.